

نور و یوردی

نورک او مہاقلربک ناسر افطاری آیلر مجموعہ در

جلد : ۱ — ۲۱

شباط ۱۹۲۸
اون یدنجی سنہ

صافی : ۲ — ۱۹۶

مرحوم
ضيا كوك آلب

اوجاقلار نه ياشيد، وظيفه سي و غايه سي نه در؟

ايچنده بولونوركن اوجاق اونلرك فوقنده قلمشدى .
اوجاقلر قوسندن كيرنجه اوجاقلندن باشقه برشى يوقدر .
بيلورزكه اوجاق ؛ ملت ، وطن ، مدنيت كې
اجتماعى قىمتلر حقنده خصوصى فكرلره مالكدى .
بوفكرلر اوزمان خارچنده دوغرو كورولميوردى .
حالبوكه بوكون اوفكرلرى عموم قبول ايتمشدر .
دىك اوجاق ايلرى يى ، كلهجكى كوره بيلمىش ،
فكرلرى تاسيس ايتمشدى . اوفكرلر اولماسه يدى ،
متاركه دن صوكرا شاشيرمىش اولاجقدق .
ايمراطورلىق ييقىلاجق ، يالكنز ايمراطورلغه
صاريله يغمز ، اونك خارچنده برشى ، براستنا
بولوناميه جنى ايچين مفكوره لرده ييقىلاجقدى . حالوكه
اوله اولمادى ، فردلر مى حقلىنه ، مى موجوديتلىنه
صاريله يلر . ايمراطورلىق دكل ، مى وطنى ايسته ديلر .
صوكرا اوزمانه قادار مى لسان يوقدى .
بيلورزكه لسان يازيلان ديله ، لهجه قونوشولان
ديله ديرلر . مى لسان يرينه ميدانده صنئى برسان
واردى . بونى آنجق برقاچ يوزكىشى آكلابوردى .
عربك قاموسنده ، فرسك فرهنگنده نهكله لر وارسه
بزم كله لرمن اولمشدى . ينه عربك ، عجمك نه قدر
قاعده سى وارسه ، بزم قاعده لرمن اولمش ، تركيپلرى
ديلزه كيرمىش ؛ خلاصه اولسانلرك عنصرلرى بزم لسانلرك
عنصرلرى كسيلمشدى . هرملتك برغرامهرى واروملى
كله لرى قاموسلر نده مين ومضبوط اولدنىي حالده ، بزده تك
برجمله يازيلوردى كه ، تركيپلر ، لزومسنز كله لر بولوغش
اولماسين . مثلاً بزده صو واركن طوتويور « آب ،
ماء » يازيوردق . بونلربارى خصوصى برمعنا افاده
ايتسه لر ، بارى خلق ده بونلرك معناسنى بيلسه ...
خاير . افاده ايتدكارى عيني معنا اولدنىي كې ، خلق د
معناسنى بيلميور وبيلمه ديكي ايچين يا او تركيپلرى
بوزويور ، تركيپى قبول ايتيور ، مثلاً :

« ملازم اول » ي « اول ملازم » ه قلبايدنيور ،
ياخود كله لرك شكلى ، تلفظنى دكيشدير درك « نردبان » ي
« مرديوهن » ه ، « سيفاره » ي « جيفارا » يه ،
« ژاكت » ي « جه كته » چويريوردى .

بويوك عالمى ضيا كوك آلب مرحوم بوندن
يش سنه اول « ۱۰ نيسان ۱۳۳۹ » تاريخنده
دياربكردن آنقره يه كيدهرلركن برقاچ كون
آطنه ده قالمش ، آطنه اوجاغنده ؛ اوجاقلرك
غايه سنه ، وظيفه لرينه دائر مهم برقونفرانس
ورمشاردى . بوقونفرانسى ، اوزمان آطنه ده
منتشر « آلتون يورد » مجموعه سى عينا نشر
ايتمه يوق اولمشدى . بو مجموعه نك آلد
ايتديكمز نسخهلر آراسنده بوقيمتلى قونفرانسه
تصادف ايتدك .

اوجاقلرك هدفى و غايه لرينه وايضا ايده جكلرى
وطنى وملى وظيفه لره اشارت ايتمه سى دولاييسيله
تورك يوردنده نشرى پك فايدالى بولدى .
قيمتلى علم ؛ بوقونفرانسيله اوجاقلرك وطن
اوزرنده ، ملت ايچنده ، نهكې وظيفه لر درعه ده
ايده بيله جكنه اشارت ايتكده در .

« هرملته رستى برتشكيلات واركه ، بوكا حكومت
دييورز . بوندن ماعدا ملت لرده برده اجتماعى تشكيلات
وار ، بويله اجتماعى تشكيللر اولمازسه بر ملتك استقباليه
عائد پروگراملر وجود بولماز .

برمملكتى اداره ايدنلر يالكنز يومى ايشلرله اشتغال
ايدنلر دكلدر . اوزون استقباليه عائد پروگراملر ،
مفكوره لر ؛ جسورانه وعلمى تدقيقاته محتاجدر .
ايشته عملى ومادى وظيفه لرله موظف ومشغول اولمايانلر
بويله تدقيقلرى ياپاييليرلر ..

برملت ايچنده آبريجه بويله مى برتشكيلات
اولمايدركه ، مى حرثى ، مفكوره يى ميدانه كتيرسينلر ،
نشره ، تعميمه چاليشسينلر . تورك اوجاقى ايلك
آچيلدي كوندنبرى بو وظيفه يى ايشا ايتمشدر .

تورك اوجاقى برحق آدلرده ده تشكيل ايتمشدى :
« تورك كوچى » « تورك درنكى » .. بريسى سپورله ،
صحتله ، بدله مى نقطه نظر دن اوغراشمه يى غايه
ايديشن ، ديكرى علمى تدقيقلره اوغراشمه يى .
اوجاق بونلرى توحيد ومنهج ايتمش آبريجه اجتماعي اته ده
اوغراشمشدر .

اوجاقله اجتماع ايديلوب اوغراشيليركن ، مى حرثه
دائر مناقشه لر ياپيلير . حرثى ، مفكوره وى غايه لر دن
باشقه اورايه هيچ برشى كيره مه ز . تورك اوجاقى
آچيلدنى ، دوام ايتديكى آدلرده ملت مختلف جريانلر

ایشته اوجاغك اسانی خلقك قونوشدینی اسان ،
تلفظی - املایه کچمک شرطیله - تورکچیلرک قبول
ایستدکلری املانك تلفظیدر . اسکی منشیلرک «غلط»
نامی ویردکلری هرکله یی اوجاق دوغری وفصیح
قبول ایتمشدر .

شیمدی یعقوب قدری ، فالخ رفقی کوزل ،
ملی لسانله یازیورلر . یکی شاعرلرده ینه کوزل ،
ملی لسانله شعرلر یازیورلر ؛ قوللاندقلری هپ
استانبول خلقنك اسانی ، استانبولك صوتیاتی ،
استانبول لسانك مورفولوژیسی «شکلیاتی» در .
حاکم اولان ، اولاجق اولانده بودر . هرملته
بویله در : برطرفك قوللاندینی اسان قونوشولور ،
کری طرفککیلر «پانوا» اولور . «لحن» حالته
سقوط ایدر . اوزمان غلبه چالان بو اسان ، ملی
لسان اولور . اکثریا غلبه پایتخت طرفنده قالور .
چونکه سیاسی ، علمی بوتون تعبیرلر اوراده دوغویور ،
اوراده تکمل ایدیور . اولجه تورکیهده ایکی لهجه
واردی : بری فضولینك قوللاندینی عراق لهجهسی ،
دیگری باقینك قوللاندینی استانبول لهجهسی .
استانبول لهجهسی غلبه چالنجه فضولینك قوللاندینی
عراق لهجهسی پانوا حالته کچیدی . آذربایجانده
قوللانیلان ایشته اصل تورکجهنك پانوواسی اولان
بوعراق لهجهسیدر .

ملی ادبیات ، غلبه چالان لهجهدن دوغار .
بزم تلفظن استانبول تافظنه ، معناسنه مشابه اولدینی
کبی ، بزاورانك صرف ونحو قاعده لرینه ، شکلیاتده
اورانكکیلره تابع ، باغلی یز . اسکیدنده بویله
ایدی ؛ ولایت خلقی دائما استانبول لساننه اوزه نیور ،
لسانلریخی اوکا بکزه تیورلردی .

اوجاق ؛ ملی وزنی آرادی ، وجوده کتیردی .
هر بجا وزنی ملی وزن اوله ماز ، هرملتك کندیته
کوره بجا وزنلری وار . مثلاً : فرانسزلرک ملی
وزنیده مجادر . فقط اولنر ۶-۶ هجایی سه وه رلرده ،
بزم ذوقزه اویفون کلز ، بز ۶-۵ یابارز ، بودها
مناسب وذوقی اولور . خلاصه هرملتك وزنلری
آره سنده بویله جه اختلاف اولدیفندن هر بجا وزنیده
ملی وزن اولاماز .

صوکرا ، شاعرلرک بعضیسی یکی وزنلر ایجاد
ایدیورلر . آما عامه نك قبولنه مظهر اولیور ،
اونودیلیور کیدیور . دیمك خلقك وزنی وخلقك
قبول ایدیه بیلجهکی وزنلر بزم ملی وزنلر مناوله جقدردر .

بزده برچوق شرقیلر یازیلیدی ، یازیلیور ،
بسته له نیور . آما خلقه کچمیور ، خلق غمه میور .
آوروپالیلرده بالعمکس یاپیلان هر بسته ، هر شرقی
داغلره ، اک مجرا یرلره قادار داغیلیور . دیمك
اوراده ملی شرقی وار . بزده بویله عمومی ، ملی
شرقیلر یرینه خلقك تورکولری وار ؛ خلق اولنلری
سویلر ، چاغیریر .

ملی وزن ناصل اولاجق ، ناصل میداننه کلهجك ؟
دوشونیورز : خلق شعری یازیلامشدر . مثلاً بزده
خلقك دییه بیلجهکمز سازشاعرلری ، تکیه شاعرلری ،
اسمسز شاعرلر واولنلرک شعرلری وارکه ؛ کنجلر
طوبلار ، کنج شاعرلر اولنلری اوقور ، اولنرله
مشبوع اولور . شعر تربیه سنی اورادن آلیر .
آوروپادهده «ایلیاده» دن اعتباراً بوتون مشهور
ملی اثرلری تتبع ایدهرک ، ته کنیکنی آله ایدهرک اونك
انجه لکلرینهده واریر . اوزمانده بزده ملی وزن
تکمل ایدهر ملی شاعرلر یتیشیر .

موسیقیمزده بویله .. برگره بزده بر [دوم تك]
اصولی وارکه ، هجاذن آلمان ، ملی دکل . ملی موسیقی
خلق مه لودیلریدر ، آیدین آغزی کبی .. بومه لودیلر
آوروپا فن موسیقیسته کوره آرمونیزه ایدیلرکه ؛
ملی موسیقی میداننه کلسین . آوروپا موسیقیستك
نه سنی آله جفمز بللی اولویور دیمك ...

صوکرا ملی رسم یاپیلمالیدر . رساملر ملی رسم
یابمایه سوق ایدله لیدر . جامع و تربلر ، وطنی و ملی
قیافتلر ، منظرلر ، عادتلر ملی روح وذوقه کوره
تثبیت ایدله لیدر . بویله جه ملی رسم دوغار ، تکمل
ایدهر .

معماریمزده کلنجه : یالکیز او ، دیگر ملی حرثك
عنصرلری کبی ده کیشمه مش ، ملی قالمشدر . معماریمز
بردر . معمارلرمزده خلقدن اولمشدر . اوقومش
آداملر دکالرکه ، اجنبی منبعلردن الهام ، درس ،
تأثیر قازانمش اولسونلر . اولنر چیراقلقدن یتیشمش
وچیراق یتیشدیر مشلردر .

دقت ایدیلمر سه بزم اسکی ته کنیکلر من هپ
بدیمیدر ، دمیجیلکمز بیلهدیمیدر . اسکی نجره لر ،
قبولر دائما موزهلرک منیناتی صره سنه کچه جك قادار
کوزلدر . اک عادی طاشلر من بیله بوکون اجنبی
موزهلرینی سوسله یور . بونی بز یکی بیلیورز .
حالبوکه آوروپاده بزم بدیمیاتمزی بیلنلر ، سه وه نلر
«تورقویل» ، «تورقونی» دینلن ، تورک منیناتنه
مفتون اولانلر وار .

اوجاغك دویماسی قداملیدر ، اسکیدر . بوتون ملتک دویماسی ایسه فلا کتلی زماننده در .

ملت فلا کتلی ایچنده ایکن ، کندی آغلارکن کولنله ؛ کندی کولرکن ، آغلایانله باقدی ؛ هرایکیسی ایچینده « بونلر بزدن دکل ! » دیدی . ایشته فلا کتلی ، غلیانلر آراسنده ملت کندی بولویور ، هر فرد فداکار اولویور ؛ قورقارلر جسور ، بدینلر نیکین ، ریبیلر ایمانلی کسبیلور ، فردک خصوصی شخصی قالمیور . باشقه بر اجتماعی شخصیت کلمیور ، اوفردی شخصیتی ده کیشدیر یور . اوزمان فرد ، برشیثک ، « مفکوره » نك حاکم اولدینی کورو یور . آرتق فردی هر شیئه سوق ایدن « او » در .

غلیانلی دور کچدی ، مفکوره بر فکر حاله کچور ، روحلرده یاشایور . مثلاً ازمیرک آستردادندن صوکر اولدینی و صوکر کونلرده یعقوب قدرینک ده یازدینی کبی فردی روحلر حاکمه شیور . بویه اولدینی جمعیت او بومش دیمکدر . جمعیتلرده طوبولوق « اجتماع » وارکن مفکوره لر وار ، اجتماع یوقکن فردلرده احتراصات او یانیور .

ایشته اوجاغك وظیفه‌سی مفکوره‌بی دائمجانلی بولوندرمق ، اونی وقایعک او یاندرمراسنه میدان بر اقامقدر . چونکه وقایعک ، یعنی فلا کتلیک او یاندریشی پک ضررلی وعکس العمللی اولور .

تورک اوجاغی بویوک اجتماعلر یامالیدر ، چونکه مفکوره‌بی او دوغورور ، اختفائلر ، یوروییشلر یاپار . مفکوردیه عائد مراسم مفکوره‌بی قوتله ندیرر . هر مفکوره‌نك کسی دورینه عائد بر تئالی وار . مثلاً فرانسلرک اوچ رنگلی بایراغی انقلاب کیره عائد .. اونی قوللانیر ، اوملی تئالدر . صوکر بعض شریقلر ... مارسه‌بیهز کبی ، ملی بر تئال اولور . حریت ، مساوات ، اخوت کبی فورموللر دوغایر ، بر تئال شکلنده یاشار . انقلابک یری ، کونی مقدسله شیر ؛ او بره ، او کونه عائد سنه دوریه لر یاییلیر ، بومراسمه مفکوره قوتله نیر ، آتشله نیر .

بزمده متعدد ملی بایراملر وار . بونی اوجاقلر یاپار ، یاشاتیر . پروغراملری ، مراسمک شکلنی ، مکتبلرک ، اصنافک یوروییشنی ، قونفرانس ونطقلری اوجاق حاضرلار . مفکوره‌نك دوغدینی زمانلر خلق تشکیلاتی واردر .

اوجاقلر دائما هفته‌ده بر عمومی قونفرانسلر اولمالیدر . اوجاغك بر چوق وظیفه واسطه‌لری

فقط صوکر ایش ده کیشور . بالخاصه تنظیماتی متعاقب آوروپا معمولات و آثارینی بکندکجه بزمکیلر کوزومزدن دوشمش ، آوروپانک کی اینی ومقبول اولمش بر قدر و قیمت بیلتمه‌مکه باشلامش ، اوقدرکه ؛ سبایلری تعمیر دییه اوجانم چینیلری صیوا ایله اورتمش ، کومشدر . ده اونلری یکی کفنلرندن چیقاری یور . میدان چیقاریله جق زنکین و نفیس صنایعمن وار . ملتمن ایچین بونی وجوده کتیرمک بیله کافی .

اوجاقلر یالکیز بومی نفائس انقاضنی طوبیلاسه لر ، وظیفه‌سی یامش دیمکدر . استانبولده ایلك تورک صالوننی تورک اوجاغی میدان کتیرمشدی . اوجاغك بوتون اشیایی ، سوسی ، تنظیمی تورک معمولاتی ، تورک ذوق ایدی . بوندن صوکر اورتک آلانلر ، اولرینی ، محفلرینی بوتربله دوشه یئر ، دایایانلرده اولدی . بوسورتله ملی طرز یاییلمایه باشلادی . اوجاق بومی کوزه‌لار کیری طوبیلاسه اورایه کیره نلر تورکلی آکلا یاجقدر .

اوجاقلر ملی بدیعیاتدن صوکره ملی اخلاق ده یوکسلیتمک چالیشمالیدرلر . ملی اخلاقک وظیفه‌سی « وطنپرورلک » در ، « ملیت مفکوره‌سی » در . دیگر مفکوره‌لرده قوتلیدر . فقط بالخاصه وطن و ملت مفکوره‌سی الک قویسیدر . وطن تهلککسی قارشیسندنه عائله ، مسلك ، انسانیت مفکوره‌لری فدا ایدیلیر ، یالکیز « وطن » قورتاریلیر . انسانیت ده تأسس ایتمین خیالی برشی !

آوروپاده کی ترقیات ، مختلف زمانلرده میدان کلددر . هر ملتده « ملیت مفکوره‌سی » دوغارکن ترقیلر باشلامشدر . انگلیزلر بوخصوصده مدھش بر قدمه مالکدر . حاکیت ملیه اوراده درت یوز سنه در موجود و متعالیدر . ملیت دوغمدان حاکیت ملیه تأسس ایده من . « حاکیت ملیه ، وجدان ملینک حاکمیتدر . »

فرد بشر اجتماعی وجدانی غائب ایتدینی ، افراد حیوانیه دن فرقی قالماز . دین ، اخلاق ، بدیعیات ، منطق ، علم کبی اجتماعی وجدانک ویردیکی قدرتلر ، قیمتلر اولمادی حیواندن فرقت قالماز .

ملیت اجتماعی وجدانه قیمت ویرمکدر . غلیانلی زمانلرده ، اجتماعلرده « ره آینه - شائیت » اولان شی « اجتماعی مفکوره » در . بزمی مفکوره‌بی بالقان فلا کتندن آلق . یعنی بویوک فلا کتلی زماننده جانلی و عمومی اولارق دویق . ملی مفکوره‌لری

موجود می‌دیند. و آنلرک موجودیتی اوتاربخده کی وارلغیزی ، علاقه منی اثبات ایدره که ، اک قوتلی مؤیده لرند.

اوجاق خلقک اعتقاد و عنعنه لرینی ، حتی ساده جه طویلار و یازار . مثلاً : « آباغکی تاندیره وورما بورجلی کلیر . » ، « صالی کونی یوله چچما . » کی برچوق اعتقادلر وار ، بولره کیمسه ایناناز ، یا عازاما اونلری بیلیمکله و قتیلله نلر اوغورلو ، نلر اوغورسز تلق ایدلش ، بوکون نلر اوغورلو و یا اوغورسز تلق ایدیلور ، بولری اوکره نیش ، قیاس اغش اولورز . بو اعتقادلر ، عنعنلر چوق کره دینک عقیده لرندن زیاده حاکم اولشلردر . نورلر بیله اونلک تأثیرندن قورتیلامیورلر . قادیلرک فرق چیمه مراسمی ، اولو اولدکن صوکر قرق کون اوکا عائد مراسمی ، ایوم هرکسجه رعایت مظهر دگیلدر ؟ برده او بریسی وار . مثلاً : دیاربکرده بو او بریسی عقیده می چوق قوتلیدر . غریبدرکه قادیلری تیزلکه ، حتی اؤک افرادینی جمله بعضی تیزلک شرائطه قطعاً سوق و رعایت ایتدیرلر . ارککلر او قومشده بولری عامیله بیلمز . اما قادیلر ، تحصیل کورمه یلر چوق ایی بیلر و یایارلر .

خلق ماصالارینی ده نظر دقنه آلمالی یز . اونلرده کی اشخاص ، تاریخی اشخاصدن زیاده خلقک معروفیدر . قرائت کتابلرینه بو خلق ماصالاری قونور ، آورو یاده ، هله انکلیزلرده بوچشید خلق ماصالاریلله دولش نه قدر چوق اثرلر وار . اوجاغک بویله ملی حرته عائد برچوق وظیفه لری وار . ملی مفکوره یی دائماً اویانیق طوتار ، شقاقلره مانع اولور .

اوجاق متارکدن صوکره اولدینی کی وطن تهلکه به دوشدیی ، وظیفه سنی یایار . اوجاقلرملنک جمله عصیه سی ، شیرازه سی ، عمود فقریسیدر . ملتلر مادی باغلرله باغلی اولمازلر ؛ معنوی باغلردرکه او هیئت مجموعه یی او وحدتی یاراتیرلر . معنوی باغ اولمازه او شیرازه ، او شیرازی تقویه ایدن مؤسه لراولمازه ملت محو اولور .

اوجاق عرض ایتدیکم اوزره ، موفق اولقی ایچین دائماً علمی و خلقی جالیشه جق ، وطن تهلکه ده اولونجه امدادینه قوشا جقدر ، غایه سی بودر . ملکنک قوت و سعادتی ؛ طبیعی مملکتده حریتک ، استقلالک ترقیسه طر فدارلریله اولاجقدر . اوجاق او حریت و استقلال زمره سنک مفکوره سنی غشه به جکدر .

واردر : تورک آثارینه عائد خیاللر ، جاملر ، سینه مالر ، صحنلر کوسترتیر . خلق موسیقیسنی حاضرلار ، دینلر . خلقک ساز شاعرلرینی بولور ، چالدرتیر و بوتون بولرله غلیانی ، حرارتلی اجتماعلر میدانه کتیرمش ، مفکوره نک او یوماسنه میدان برقامش اولور . اصل برملنک موجودیتی اظهار ایدن « اتنوگرافیا » موزه سیدرکه ، بزده یوق . رسماً یاپیلده اساسلی اولماز . بوکاده اوجاق باشلامالیدر . طبیعی هرلواده تورک اوجاقی اولاجق ، هرلوانک اوجاقی اولوایه عائد بوتون اشیانک نمونه لرینی ، بعضیسنک عیناً ، بعضیسنک جمعی کوچوانته رک موده لنی و با فوطلوغرافیسینی طویلار ، تکامل اجتماعی سلسله لری میدانه کتیرر . مثلاً : آباق قابیلرک چاریقدن اعتباراً اکمه تکامل مرحله لری کوسترملک صورتیه اک مترقی و ظریفی پیامش اولور . بونک کی سرپوش ، اکر ، چادیر ، او و ملبوساتی . . بوتون بوچشیدلرکده تکامل سلسله سی کوسترتیلر . بر قسمی ده مرکزده کی عمومی موزده یه یوللانارک « عمومی اتنوگرافیا موزه » منک میدانه کله سی تأمین ایدیلر .

صوکر معنوی شیلر ، صرف بوملکته مخصوص کله لر ، خصوصی جمله لر ، ضرب مللر ، خصوصی خلق ماصالاری ، یرلی فقره لر ، بیلیمجه لر طویلانیر ؛ خلق بسته لرینک نوطه سی ، بر چوق یرلی مثال و منظره لرک ، خاطره لرک فوطلوغرافی آلتیر . بویکی صورتله مادی و معنوی نه وارسه اتنوگرافیا موزه سنه کیره .

تاریخ موزه لرینی اتنوگرافیا موزه لرله قاریشدر . مامق لازمدر : تاریخ موزه لری ماضیه ، اتنوگرافیا موزه لری حاله عائددر .

هر برده کوی اسکیلری ، عشیرت اختیارلری وار . بولر منشأ و قبیلله عائد اک موثوق معلوماته صاحبدرلر . اونلرله تماس ایدلک ، اونلری دیکله مکله اوم معلومات تثبیت و بویله جه ملی تاریخه خدمت ایدلش اولور . صرف بویله تماسلر ، تثبیتلر یاپیلما سی یوزندن بک مهم اساسلر غائب اولشدر . مثلاً : شوراده قارص جواننده بر شهر وارکه ، اصل اسمی اوغوزک یکر می درت بویندن برینک اسمیدر ؛ بونی ارمینجه صائمیش . . ده بر چوق شهرلرمن [عثمانیه] فلان کی شهرلر و قتیلله تورکجه اسملره مالک ایمشلر ، بو اسملردن نه اولور دییه مه یز . او اسملر بزجه مقدسدر . چونکه اونلر تا ایکی بیک سنه اول بیلله

ملت، آلتجق اداره سته كندى حاكم اولورسه حقلىرى
محافظه ايده بيلير. استبدادده لك از يلمش ملت بولملى.
ترقي پرورلك بولملى دايما بهالى به مال اولمشدر. ارتجاع
بوزندن مطبعه جيلق برايكى عصر تاخر ايتمش وهر ترقى
ايشى بولملى ترقى ايسته ميه نلرك بوزندن بر نزاع و شقاق
سببى كسيلورمشدر. اوجاق تجدد پرورلره يارديم
ايده جكدر. يعنى «اجتهاد و مجاهده» اونك ايشى
اولاجقدر. عيى زمانده تجدد پرور زمره نك علمى
اجتهادلرنى آراياجق، يولنه قوياجقدر.

مادى حقيقتلر كى اجتماعى حقيقتلرده وار.
اونلر باشقا منطقله آرانير. [بوراده قيمت حكملرندن.
شأيت حكملرندن بحث ايدلشدر.] بوللرى آرايوب
بولق، دستور، پروگرام حاله صوفق، اوجاڭك
وظيفه سيدر.

اونو تيمه جفز، دايما دوشونه جكز كه: سجي به يى
يايان معلومات، قوت دكل، مفكوره در. صوك مى
ظفر من قوتلى برمفكوره نك ظفريدر.
كذا ينه دايما بيله جكز كه، مفكوره كندى
حالنه برايقيرسه ضيفله يه بيلير، اوفى اويانيق
بولوندر مق، آتله مك لازمدر.

اوجاڭك غايه سنى تحليل ايديله من. وقعه لر
او وظيفه لرى كندى كندينه ميدانه چيقارير.
آفرنده ده كى مركز ديه بيله جكمز اوجاق البته بر
روغرام ياباجق؛ مع مافيه غايه ده كيشمز، دايما استقلال،
حریت، وطن، ملت، ترقى مفهوم و مقصدلرى
اطرافنده تجلى ايدر. ايتاليانلر فاشيست تشكىلاتلرنى
اوجاقى تقليداً يامشدر ديه بيليرز. اما اونلرده
بوتشكيلات برنوع صنف مجادله لرى ايجون ايقاع
ايدلشدر. بزده ايسه جهان قارشى مجادله ايجين ملتى
توحيد خدمت مقصديله وجود بولشدر.

فرانسه ده ناسيوناليستلر ارتجاعى بر قوتدر. اسكى
حياته مربوط و متايلدرلر. بزم اوجاڭك كووه نديكى
ناسيوناليستلك انقلابى، تجدد پرور، ارتجاعه
دشمندر. بزمكى ايله اونلرك ملتيجيلكى قياس
ايديله مى و ايديله من. بزده كى دايما خلقجى، انقلابى
و حريتيدر.

* *

شيمدى سوزى بختيار مندن اول شوراده بر
نقطه يى ده تشریح ايديم. برانسان آلدني تربيه ايله
تربيه سنى آلدني ملته هم منسوب اولور، هم اولماز.
برملته منسوبيت قسماً اختيارى قسماً غير اختياريدر.
غير اختيارى اولماسى تربيه نك نتيجه سيدر. بريى
انكلز تربيه سنى آلسه قسماً انكلز ديمكدر. تام
تورك اولماز. آلمان تربيه و مشبوع بولونيالان
حرث هانكى ملته عائدسه فرد اوكا منسوبدر.

قسماً ده اراده سنى قولانارق: «بن فلان ملته من.»
ديهرك انتسابى تعيين ايدير. فقط اراده ايله تربيه
معكوس اولورسه فردك روحنده آهنگسزلك اولور.
طبق علاجك اوزرينه باشقه بر علاج اسمى يازماسنه
بكزهركه، استعمال و تطبيقده تماميله مضرت ويرر.
او آدام ده عيناً بويله مضرا اولور. سجي به باشقه، اسمى، ملتى
باشقه در.

فرد، تربيه سنى آلدني ملتك ايجنده ياشار،
معاشرت ايدير. عكسى حالده خوشلانماز، ملته
انتساب اوكا اولان علاقه واراده ايله متناصبدر.
ايجمزه ديكر اسلام قوملى وار. حياتمه
قاتيلمش، مجاهده مزه توركار قدر اشتراك ايتمش،
اونلرده آرامنده چالشمق ايستيور. اوجاق اونلرى
يابانجى تلقى ايتمز، اوجاق عرق و قان دكل، مفكوره
و تربيه آزار. فردلرنده يالكز عيى مفكوره يى
طاشيمق امتيازى واردر.

